

Apeltræf 2020

Den 8. august kl. 11.30

**Mødested: Oringe
Færggårdsvej 15, Vordingborg**

Tema: Videre i Bolette Apels slægtsfodspor

Dagsplan:

- Kl. 11.30 Ankomst og velkomst v. parkeringspladsen**
- Kl. 11.40 Fortælling om Oringe**
- Kl. 12.10 Frokost på plænen ved "Thehuset"**
- Kl. 13.30 Kører fra Oringe til Nyvej og får en Apelfortælling**
- Kl. 14.15 Vi kører til Beværterhuset, Vintersbølle Skov**
- Kl. 15.00 Apel kaffebord, Apelsang, slægtstræ og sidste slægtsforskningsnyt**
- Kl. 16.00 Tur omkring Blegen, for dem der ønsker det.**
- Kl. 17.00 Vi siger tak for i dag**

Videre i Bolette Apels slægtsspor

Ved Apeltræf 2010 besøgte vi Strandgade i Vordingborg og i folderen fra 2010 er Bolette Apels historie glimrende beskrevet. Genlæs den på www.apel.dk.

Først i 2018 kontaktede Henrik Kornerup Olsen, tipoldebarn af Bolette, slægten. Henriks forældre har arbejdet på Oringe, og Henrik har boet på Nyvej i Vordingborg, og det gav os ideen til at genbesøge Bolette Apels gren.

Oringe er et oplagt sted at starte, da den store arbejdsplads har været rammen om flere Apelfolks arbejde. F.eks. har Ane Katrine Apel og hendes mand Hans Hansen, der begge rejste til New Zealand i 1872, arbejdet ved hospitalet inden afrejsen. Til Apeltræf 2016 havde vi besøg Norma og Peter Hansen (oldebarn af Ane Karine Apel) og deres datter Erica Hansen og James fra England. Ved dette års Apeltræf fortæller Henrik om sin viden om arbejdet på Oringe. Her gengives også fortællinger, som de huskes fra sygeplejerske Lylla Emma Algunda Kørvel Apel.

Lylla blev udlært på hospitalet i Rønne, Bornholm i 1939. Bornholm hørte under Oringe, når der var brug for indlæggelser på et psykiatrisk hospital.

En patient fra Bornholm måtte en tur med natfærgen til København, og så køres til hospitalet. Der var altid to sygeplejersker til at ledsage patienten. I 1939 var der stadig ingen psykofarmaka, så der var ikke mange midler til at berolige en særdeles psykisk syg patient. Lylla skulle sammen med kollega gennemføre en tur til Oringe.

Lylla fortæller om de titler de skulle huske, når den syge og urolige patient skulle være i ro, det var et øjeblik Kejserinde af Rusland og et andet øjeblik Dronning af England, således skiftede det hele tiden og vredesudbruddene var store, når de fik sagt noget forkert. Lylla fortalte hvor bange de var, fordi muligheden for meget kraftige slag fra den syge patient var bestemt en overhængende fare. Vel ankommet til København stod kun turen til Oringe tilbage. På turen blev der uddelt lidt slag, men lettelsen var stor, da de kom til porten på Oringe – de klarede det, Lylla sluttede altid fortællingen med: ”Den stakkels patient”.

Som uddannet sygeplejerske arbejdede Lylla på Oringe under krigen, der var knaphed på alt, og det var en stor udfordring bare at få maden til at række til så mange patienter. Der kom kontrol fra staten et par gange om året, og ved de besøg blev alle sejl sat til for at maden og plejen var i orden.

Hun havde oplevet en karklud i suppen, men selvfølgelig ikke ved kontrolbesøgene.

Efter to års ansættelse var det muligt at blive tjenestemandsansat, det kunne nok friste, men en ældre sygeplejerske sagde: ”Det må du ikke gøre, for alle der arbejder her, kommer til at bære præg af at arbejde med psykiatriske patienter.” Der var stadig ikke psykofarmaka, det udvikles først op gennem 1950'erne. Lylla sagde nej tak til tjenestemandstillingen, og mødte senere sygeplejersken på stationen i Vordingborg, der med tårer i øjnene sagde: ”Hvor var det godt, du kom videre”. Lylla fortalte med glæde, om alt det hun lærte på Oringe og havde mange fortællinger, hvor det gik godt for patienterne. Hun sagde altid: ”Den værste sygdom man kan få, er sygdom i sindet, ingen kan se det, som man ser et brækket ben.” Det er vanvittigt hårdt for mennesket, da det ofte mødes med sætningen: ”Nu må du tage dig sammen”.

Psykiatrisk Museum Oringe

Det Psykiatriske Museum Oringe, som er beliggende på den 60 hektar store halvø Oringe ved Vordingborg fremviser en stor samling effekter fra det tidligere Statshospital og Amtshospitalet. Åbent: Sidste søndag i hver måned, kl. 13-15 (på nær i december)
Entre alle åbningsdage på Museet: 40 kr. Der kan bestilles rundvisning.

Sangen ved Maren Apels hus

Hvor Sjællands fagre ager,
langs Storestrømmens bred.
Hvor vind og sol så nænsomt
har formet dette sted.
Her samles vi til lyden
af skovens vingesus.
I Apel-slægtens hjerte
ved Maren Apels hus . . .

Min fortids stolte minde
som skabt af livets kår.
Det land som jeg kan kende
helt fra min barndoms vår.
Hvor himlens klare stjerner
står klart ved Sjællands fod,
her skabtes mine aner . . .
Her slog min sjæl sin rod.

Du sydsjællandske sommer
hvor er min glæde stor,
når lyse nætter kommer
jeg fattig bli'r på ord.
For intet steds i Danmark
jeg føler samme fred . . .
Om solen brænder ageren,
om regnen strømmer ned.

Ja slægter skal bevares
i alle slægters led.
Her minderne de ta'r os,
og børnene ta'r med . . .
De steder skal de kende;
her slægtens vugge står.
Vi gi'r hinanden håndslag
- og ses til næste år.

På Sjølund's fagre sletter: N.W. Gade 1838 /
Gendigtet: Carsten Warming juli 2006

Information:

Apelslægten har sin egen hjemmeside: www.apel.dk
Her samles fortællingerne og slægtsforskningen og du har mulighed for at følge slægten men ikke mindst også at bidrage med oplysninger til vores fælles historie.
Vi vil opfordre til, at der kommer billeder og oplysninger ind til hjemmesiden. Det gør den levende og mere spændende.

Litteratur:

Schovsbo, Per Ole, *Køng Fabrik 1774-1924*, (2020)

- Om industrieventyret i Sydsjælland

Sandberg, P.F., *Fra Barndommens Land*, (1951)

- Beskriver sine barneår på Vintersbølle Bleg og derigennem fabrikken og dens personer.

Sydsjællandsmuseumsårbog for 2003, Charlotte Paludan

Sydsjællandsmuseumsårbog for 2004, Anne-Marie Jacobsen om restaurering af Beværterhuset.

Folderen: Vinterbølle Skov

Bogen: Fortællinger fra Vintersbølle udgivet på forlaget Museerne.dk den 28. august 2010

Hjemmesiden www.museerne.dk

Bogen: Udvalgte mønstre fra Køng Fabrik 2014

Filmen: En dag på Blegen http://www.vinterhistorie.dk/?page_id=507

DNA: www.familytreedna.com og www.dsgg.dk

Derudover råder Lokalhistorisk Forening for Vintersbølle/Nyråd over information:

Hvis man ønsker at støtte Projekt Beværterhuset, kan man gøre det ved at blive medlem af Lokalhistorisk Forening for Vintersbølle/Nyråd.

Lokalhistorisk Forening for Vintersbølle/Nyråd er dannet den 28. august 2000.

Foreningens formål:

1. At udbrede kendskabet til Vintersbølle og Nyråds historie.
2. At bevare væverhuset/beværterhuset i Vintersbølle Skov samt gøre det tilgængeligt for grupper med interesse i egnens historie og natur.

Emailadresse: nyraad@vinterhistorie.dk

Hjemmesider: www.vinterhistorie.dk og www.Bevaerterhuset.dk

Kontingent (100 kr. pr. år) kan indbetales enten til kassereren, eller indsættes på **konto 0040-6874516528**. Se www.vinterhistorie.dk

Denne folder er udarbejdet til det 15. Apeltræf (2020) af Anne-Marie Jacobsen og Kasper Beck Hemmingsen. Tak til alle øvrige medhjælpere på dagen, samt til alle deltagere.